Базарбаева Меруерт Медеубаевнаның «6D021400 – Әдебиеттану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазіргі заманғы прозадағы әлемнің тілдік бейнесі (билингв-жазушылар материалдарында)» атты диссертациясына отандық ғылыми кеңесшінің

ПІКІРІ

Базарбаева Меруерт Медеубаевнаның диссертациялық зерттеу тақырыбы өзектілігімен және ғылыми жаңалығымен ерекшеленеді. Жұмысында қазіргі филология ғылымының ең қызықты және күрделі мәселелерінің бірі қарастырылады. М.М. Базарбаева қазақ билингв-жазушыларының көркемдік әлемінің ерекшеліктерін анықтайды. Зерттеу нысаны ретінде Ә. Әлімжанов, Р. Сейсенбаев, Т. Әсемқұловтың еңбектері таңдалды. М.М. Базарбаева олардың стилі мен тіл ерекшеліктерін ашты.

Диссертация тақырыбының өзектілігі қазіргі әлемде болып жатқан интеграция мен жаһандану процестерінің күшеюімен жазушылардың ұлттық өзіндік болмысын түсінуге, көпмәдениетті әлемдегі орны мен рөлін түсінуге ұмтылысымен анықталады.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы ізденуші Ә. Әлімжановтың, Р. Сейсенбаевтың, Т. Әсемқұловтың шығармаларына жүгінуімен айқындалады, бұл бір жағынан қаламгерлердің көркемдік шығармашылығының жаңа қырларын ашуға, екінші жағынан, жазушылардың дүниетанымдық ерекшеліктерін қадағалауға мүмкіндік берді.

Зерттеу барысында Ә. Әлімжанов, Р. Сейсенбаев, Т. Әсемқұловтың эстетикалық көзқарастары, идеалдары мен құндылықтары, авторлық болмысы мен тұлғалық концепциясы қарастырылады. М.М. Базарбаева жазушылардың дүние бейнесіне деген көзқарастарының ерекшеліктерін ашады. Шығармада олардың прозасының өзіндік ерекшелігімен, өзіндік ерекшелігімен, стилі мен тілінің өзгешелігімен ерекшеленетіні баса айтылады.

Зерттеу барысында М.М. Базарбаева билингв-жазушылар әлем бейнесінің құрылымы олардың дүниетанымы, дүниені қабылдауы арқылы анықталатынын дәлелдейді. Қаламгерлер ақиқат құбылыстарын өз түсінігі арқылы бейнелейді.

Диссертацияда «билингвизм» ұғымының мазмұнына көп назар аударылады. М.М. Базарбаева бұл құбылыстың пайда болуының алғышарттары мен шарттарын анықтайды. Ол дүние бейнесінің негізгі құрамдас бөліктері мен сипаттамаларын анықтайды. М.М. Базарбаева жазушылардың болмыс концепциясының қалыптасуына олардың сезімдері, ой толғаулары және өмірлік тәжірибелері үлкен әсер ететінін көрсетеді.

Диссертацияда зерттеудің мақсаты мен негізгі міндеттері тұжырымдалған. М.М. Базарбаева алынған нәтижелердің теориялық және практикалық маңыздылығын көрсетеді. Жұмыс нысаны мен пәнін, зерттеу әдістерін анықтап, қорғауға ұсынылатын ережелерді тұжырымдайды.

Ізденуші мәселенің тарихнамасын қарастырады. М.М. Базарбаева қазіргі филология ғылымында билингвизм мәселесінің зерттелу деңгейін анықтайды. Диссертацияның негізгі мазмұны жеткілікті ақпаратты қамтиды және зерттеудің мәнін түсінуге мүмкіндік береді.

Жұмыстың құрылымы нақты және қойылған мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келеді. Диссертация зерттеліп отырған мәселелердің әртүрлі аспектілері ашылатын кіріспеден, үш тараудан және қорытындыдан тұрады.

Зерттеу барысында М.М. Базарбаева Ә.Әлімжановтың, Р. Сейсенбаевтың, Т. Әсемқұловтың шындықты қабылдауға және олардың шығармашылығында әлемді бейнелеу тәсілдерінің ерекшеліктерін ашуға мүмкіндік беретін салыстырмалы-типологиялық әдісті қолданады.

Жұмыста ауқымды теориялық және деректік материалдар бар. Диссертацияда жазушыларының шығармашылығы, олардың санасына, ішкі әлеміне әсер еткен тарихи дәуірі және прозасында көрінетін жалпы заңдылықтары билингвизм мәселесі тұрғысынан жан-жақты талданады.

М.М. Базарбаеваның диссертациясын теориялық және деректік материалды дәйекті талдауды, зерттеу нәтижелерін қорытындылаған, филология ғылымының негізгі ұғымдары мен категорияларын меңгеруін, көркем шығармаларды талдау дағдыларын көрсететін, толықнды, аяқталған зерттеу. Жұмыс ішкі бірлік пен пайымдаулардың логикалық жүйелілігімен, ғылыми стильді сақтауымен ерекшеленеді. Зерттеу барысында алынған нәтижелерді әдебиет тарихы мен поэтикасының арнайы курстарында практикада қолдануға болады.

Базарбаева Меруерт Медеубаевнаның диссертациясын «6D021400 – Әдебиеттану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін қорғауға ұсынуға болады деп есептеймін.

Ғылыми кеңесші –
филология ғылымдарының докторы,
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық
университетінің профессоры А.Б. Темірболат

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық ғылыми кадрларды
даярлау және аттестаттау басқармасының басшысы
ЗАВЕРЯЮ
Начальник управления подготовки и аттестации
научных кадров КазНУ им. аль-Фараби
«07» 11

